

สรุปผลการดำเนินงาน
โครงการการพัฒนาท้องถิ่นต้นแบบด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

โดย
ส่วนพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

รายงานเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการการพัฒนาท้องถิ่นต้นแบบด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในระดับท้องถิ่น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา โดยกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัยได้มีการรวบรวมบทบาทของส่วนกลางที่ได้สนับสนุนแนวทางการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในระดับท้องถิ่น และผลการดำเนินการประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพสำหรับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ของศูนย์อนามัยทั้ง ๑๒ เขต

ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานในระดับส่วนกลาง ศูนย์อนามัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนา รูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในระดับท้องถิ่น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ หากมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะขอให้แจ้งความประสงค์ได้ที่ กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัย

คณะผู้จัดทำคู่มือหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ศึกษา รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นต้นแบบด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในระดับท้องถิ่น ฉบับนี้ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานพัฒนาการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในระดับท้องถิ่นต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ส่วนพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ ๑ บทนำ

๑

- หลักการและเหตุผล

๑

- วัตถุประสงค์

๑

- เป้าหมาย

๒

- ตัวชี้วัด

๒

- วิธีดำเนินการของส่วนกลาง

๒

- พื้นที่ดำเนินการ

๒

- ผลผลิต

๒

- การบริหารความเสี่ยง

๒

- ระยะเวลา

๓

- งบประมาณ

๓

- ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔

บทที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA)

๕

ในระดับท้องถิ่น

๒.๑ การดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการใช้ HIA ในระดับท้องถิ่น

๕

๒.๒ สรุปผลการดำเนินการประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

๑๖

สำหรับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข

พ.ศ.๒๕๓๕ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

๒.๓ การจัดเวทีประชุมชี้แจงผลการดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

๑๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันสังคมกำลังเผชิญอยู่กับปัญหาความเสี่ยงต่อสุขภาพ อันเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ โครงการพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชน การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม และรูปแบบ กระบวนการโครงสร้างการผลิตแบบใหม่ ซึ่งปลดปล่อยของเสียและสารมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิด ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็น มลพิษทางน้ำ อากาศ ดิน เสียง ห่วงโซ่อาหาร ประกอบกับวิธีการ ดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความเป็นชุมชนเมืองมีเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้จะมี หน่วยงานและมาตรการในการลดผลกระทบที่อาจเกิดจากโครงการพัฒนาต่างๆก็ตาม แต่มาตรการเหล่านั้นก็ ยังไม่ครอบคลุมเรื่องสุขภาพ ทำให้ประชาชนต้องได้รับผลกระทบในหลายด้าน

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA) เป็นเครื่องมือสำคัญในการคุ้มครองและส่งเสริมสุขภาพของ ประชาชนจาก ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจาก การดำเนินโครงการพัฒนา แผนงาน กิจกรรมต่างๆ รวมถึงนโยบาย ของทั้งภาครัฐและเอกชน เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วน โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็น องค์กรที่มีความใกล้ชิดประชาชนและมีบทบาทสำคัญในการดูแลคุ้มครองสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี ในสภาวะแวดล้อมที่ดี โดยอาศัยกฎหมายหลายฉบับเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน และกฎหมายมี เจตนารมณ์ในการให้ความสำคัญต่อสิทธิชุมชนในเรื่องของสุขภาพมากขึ้น การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจึง เป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการตัดสินใจ บนฐานของการใช้ข้อมูลอย่างรอบด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไป ประยุกต์ใช้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

กรมอนามัยในฐานะองค์กรหลักด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม จึงเห็นความสำคัญใน การสนับสนุนการสร้างการเรียนรู้เรื่อง การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA) ให้แก่ท้องถิ่นชุมชน หน่วยงาน ภาคสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการ แนวคิด วิธีการดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ให้สามารถนำ การประเมินผลกระทบต่อ สุขภาพ ไปประยุกต์ใช้กับ นโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ในการกำหนดมาตรการป้องกันและ ลดผลกระทบต่อสุขภาพ การหาข้อตกลงร่วมกันในการหาแนวทางการจัดการผลกระทบต่อสุขภาพ และ นำเข้า สู่กระบวนการ การตัดสินใจของท้องถิ่นชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ ท้องถิ่นในการดูแลและคุ้มครองสุขภาพของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อพัฒนาเป็นตัวแบบ ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ในระดับท้องถิ่นต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในระดับท้องถิ่น
- ๒) เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้บุคลากรในระดับท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลกระทบต่อ สุขภาพและนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานของท้องถิ่นได้

๓. เป้าหมาย

ตัวแบบการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA) ระดับท้องถิ่น จำนวน ๑๐ พื้นที่

๔. ตัวชี้วัด

- ๑) ได้ตัวแบบการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพระดับท้องถิ่น ๑๐ พื้นที่
- ๒) บุคลากรในระดับท้องถิ่นที่ผ่านการอบรม มีความรู้ ความเข้าใจการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๕

๕. วิธีดำเนินการของส่วนกลาง

- ๑) ประชุมเรื่อง การพัฒนารูปแบบ กระบวนการประเมินผลกระทบ (HIA) ระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ดำเนินการ
- ๒) ประชุมเรื่อง การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ระดับท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างพื้นที่ดำเนินการ ผู้เชี่ยวชาญ สถาบันการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๓) สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาตัวแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในระดับท้องถิ่น

๖. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์อนามัยที่ ๑ ๒ ๓ ๖ ๗ ๘ และ ๑๒

๗. ผลผลิต

ลำดับ	ผลผลิต	ศูนย์ฯ	ส่วนกลาง
๑	รูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA) ในระดับท้องถิ่น	/	/
๒	บุคลากรในระดับท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	/	/

๘. การบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
๑) การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนฯ เนื่องจาก บริบทของชุมชนท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันและ	- ศูนย์อนามัยเขตฯ ประสานหาความต้องการของพื้นที่ - จัดทำแผนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม
๒)ภาระงานของท้องถิ่นที่มีค่อนข้างมาก	- ส่วนกลางและศูนย์อนามัยเขตฯร่วมดำเนินการและ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
๓)HIA เป็นเรื่องที่ใหม่สำหรับท้องถิ่นและ ต้องการผู้เชี่ยวชาญ และมีความรู้สหสาขาวิชา	- ส่วนกลางและศูนย์อนามัยเขตฯ อบรมให้ความรู้เรื่อง HIA เป็นที่ปรึกษา พี่เลี้ยงให้กับพื้นที่

๙. ระยะเวลา

เดือนตุลาคม ๒๕๕๕ – กันยายน ๒๕๕๖

๑๐. งบประมาณ ๒,๘๕๐,๐๐๐ บาท (สองล้านแปดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๑) งบดำเนินการเพื่อพัฒนาตัวแบบด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในระดับท้องถิ่น โดยเป็นงบประมาณดำเนินการ ประชุมประสานแผนการดำเนินงาน และจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประสานการดำเนินงานในพื้นที่ และการจัดทำเอกสารวิชาการ จำนวน ๑,๑๕๐,๐๐๐ บาท

๒) งบสนับสนุนการดำเนินงานฯ ของศูนย์อนามัยฯ เพื่อดำเนินการ ๒ กิจกรรม ได้แก่

(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA แก่เจ้าหน้าที่ อปท. บุคลากรสาธารณสุขและ เครือข่ายในพื้นที่

(๒) ดำเนินการใช้ HIA ในพื้นที่ เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ระดับท้องถิ่น จำนวน ๑,๗๐๐,๐๐๐ บาทดังนี้

หน่วยงาน	กิจกรรม/ประเด็น	งบประมาณ (บาท)
ศูนย์อนามัยที่ ๑	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ (กรณีกิจการค้าของเก่า)	๑๔๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๒	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ	๑๓๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๓	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ	๑๓๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๔	(๑) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ(กรณีแหล่งท่องเที่ยว)	๘๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๕	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ (กรณีกิจการแกะสลักหิน)	๗๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๖	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ (กรณีแหล่งท่องเที่ยว)	๒๐๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๗	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ (กรณีแหล่งท่องเที่ยว)	๒๑๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๘	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๒ รูปแบบ	๒๒๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๙	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ (กรณีแหล่งท่องเที่ยว)	๑๕๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๑๐	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ในพื้นที่ดำเนินการ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ (กรณีพื้นที่เศรษฐกิจ บริเวณสะพานไทย-ลาว แห่งที่๔ อ.เชียงของ จ.เชียงราย)	๑๒๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๑๑	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ	๑๒๐,๐๐๐
ศูนย์อนามัยที่ ๑๒	(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ HIA ระดับพื้นที่ (๒) การประยุกต์ใช้ HIA ๑ รูปแบบ (กิจการสระว่ายน้ำ)	๑๓๐,๐๐๐
รวมงบประมาณ		๑,๗๐๐,๐๐๐

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ได้รูปแบบแนวทางการใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ประเด็นการออกข้อกำหนดท้องถิ่น และการพัฒนานโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น
- ๒) ได้ภาคีเครือข่ายในการเรียนรู้การใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ในระดับท้องถิ่น
- ๓) ท้องถิ่นนำการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ไปใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อจัดการปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมในพื้นที่
- ๔) เกิดต้นแบบ HIA ในท้องถิ่นที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้สนับสนุนการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในระดับท้องถิ่น
- ๕) เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

บทที่ ๒

การดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในระดับท้องถิ่น

๒.๑ สนับสนุนการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการใช้ HIA ในระดับท้องถิ่น

๑) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑ กรุงเทพมหานคร วันที่ ๒๘ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเดอะริช อ.เมือง จ.นนทบุรี จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๘๐ คนซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากอบต. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสาธารณสุขจังหวัด พระนครศรีอยุธยา และเจ้าหน้าที่จากศูนย์อนามัยที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ใน ๒ ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening) และ
- ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping)

โดยมีกรณีศึกษา ๒ กรณีคือ การจัดการมูลฝอย และกิจการค้าของเก่า ซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานจากส่วนกลางได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ข้อมูลเอกสาร ตัวอย่างกรณีศึกษาในการจัดอบรม

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑ กรุงเทพมหานคร วันที่ ๒๘ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเดอะริช อ.เมือง จ.นนทบุรี

๒) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๒ สระบุรี

การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๒ สระบุรี วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โรงแรม ยูเรเซีย ชะอำ จังหวัดเพชรบุรีจำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๓๔ คน ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากอบต.สาธณสุข อำเภอสารณสุขจังหวัดสระบุรี สิงห์บุรี ลพบุรีและชัยนาท และเจ้าหน้าที่จากศูนย์อนามัยที่ ๒ โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ใน ๒ ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening)และ
- ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping)

โดยมีกรณีศึกษา ๔ กรณีคือ โรงสีข้าว กิจการเลี้ยงไก่ การจัดการมูลฝอย และโรงไฟฟ้าชีวมวล ซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานจากส่วนกลางได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ข้อมูลเอกสาร และตัวอย่าง กรณีศึกษาในการจัดอบรม

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๒ สระบุรีวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖

โรงแรม ยูเรเซีย ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

๓) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๓ ชลบุรี

การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๓ ชลบุรี ในการประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในระดับท้องถิ่นสำหรับกิจการผลิตกระดาษ ตำบลท่าตุม จังหวัดปราจีนบุรี วันที่ ๓๐-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตุม อำเภอสรีมโหฬาร จังหวัดปราจีนบุรี จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๓๐ คน ซึ่งประกอบด้วยภาค ประชาชน เจ้าหน้าที่จากอบต. สาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี สาธารณสุขอำเภอสรีมโหฬาร และตัวแทนจากผู้ประกอบการผลิตกระดาษ และเจ้าหน้าที่จากศูนย์อนามัยที่ ๓

โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ใน ๒ ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening) และ
- ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping)

โดยมีกรณีศึกษา ๒ กรณีคือ กรณี โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ และกรณีศึกษาการจัดการมูลฝอยซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานจากส่วนกลางได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ข้อมูลเอกสาร และตัวอย่างกรณีศึกษาในการจัดอบรม

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๓ ชลบุรี วันที่ ๓๐ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตุม จังหวัดปราจีนบุรี

๔) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๔ ราชบุรี

สนับสนุนการเป็นวิทยากรในการอบรมเรื่องการสุขาภิบาลอาหารกับ พรบ.สาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และการนำเสนอผลการศึกษากำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบลน้ำตกไทรโยคน้อย เจ้าหน้าที่เทศบาลที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าอุทยานแห่งชาติไทรโยค เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติไทรโยคและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ผอ.รพสต.บ้านท่าเสา อสม. ผู้ประกอบการร้านค้า/ร้านอาหาร จำนวน ๕๐ คน ในวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพร่วมกัน

๕) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๕ นครราชสีมา

สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๕ นครราชสีมา ในการจัดประชุมชี้แจงผู้บริหารเทศบาลตำบลชุมพวง แกนนำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สสจ. สสอ. รพช. รพ.สต. อบต.ชุมพวง อบต.โนนรัง และกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ เทศบาลตำบลชุมพวง

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๕ นครราชสีมา วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ เทศบาลตำบลชุมพวง

๖) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ขอนแก่น

สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๖ วันที่ ๓ – ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ โรงแรมเจริญธานี จังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากอบต. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และขอนแก่นและเจ้าหน้าที่จากศูนย์อนามัยที่๖ โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ใน ๒ ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening)และ
- ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping)

โดยมีกรณีศึกษา ๓ กรณีคือ กรณีกิจการยางพารา กิจการเลี้ยงไก่ และกรณีโรงไฟฟ้าชีวมวลซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานจากส่วนกลางได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ข้อมูลเอกสาร และตัวอย่างกรณีศึกษาในการจัดอบรม

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ขอนแก่นวันที่ ๓ – ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖
โรงแรมเจริญธานี จังหวัดขอนแก่น

๗) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๗ อุบลราชธานี

สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๗ อุบลราชธานี วันที่ ๑๘ - ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมราชวัติ ๒ โรงแรม อิมพีเรียลสกล จังหวัดสกลนคร จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๗๐ คน ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากอบต. /อปท. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขจังหวัด สกลนคร อุบลราชธานี ศรีสะเกษ และมุกดาหาร และเจ้าหน้าที่จากศูนย์อนามัยที่ ๗

โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ใน ๒ ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนการคัดกรอง (Screening) และ
- ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping)

โดยมีกรณีศึกษา ๓ กรณีคือ กรณีกิจการยางพารา กิจการโรงสีข้าว และกรณีโรงไฟฟ้าชีวมวลซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานจากส่วนกลางได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ข้อมูลเอกสาร และตัวอย่างกรณีศึกษาในการจัดอบรม

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๗ วันที่ ๑๘ - ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖
โรงแรม อิมพีเรียลสกล

๘) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์

สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์ วันที่ ๒๙ - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมดุสิตารมเยศ ๒ โรงแรมพิมาน จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๖๑ คน ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากอบต./อปท เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ พิจิตร กำแพงเพชร และอุทัยธานี และเจ้าหน้าที่จากศูนย์อนามัยที่ ๘

โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ใน ๒ ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening) และ
- ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping)

โดยมีกรณีศึกษา ๓ กรณีคือ กรณีศึกษาการจัดการมูลฝอยกิจการโรงสีข้าว และกรณีโรงไฟฟ้าชีวมวล ซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานจากส่วนกลางได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ข้อมูลเอกสาร และตัวอย่างกรณีศึกษาในการจัดอบรม

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๘ วันที่ ๒๙ - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ ณ

ห้องประชุมดุสิตารมเยศ ๒ โรงแรมพิมาน จังหวัดนครสวรรค์

๙) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑๐ เชียงใหม่

สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑๐ เชียงใหม่ การประชุมรับฟังและข้อเสนอแนะต่อการศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและการปรับตัวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๔ (เชียงของ-ห้วยทราย) วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ เทศบาลตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ของการประชุมในครั้งนี้ คือ การคืนข้อมูลผลการศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๔ (เชียงของ-ห้วยทราย) แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ท้องถิ่น และประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดแผนงาน นโยบาย การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑๐ เชียงใหม่
วันที่ ๒๘ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ และเทศบาลตำบลสถาน

๑๐) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา วันที่ ๒๒ – ๒๓ เมษายน ๒๕๕๖
จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๔๕ คน ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากอบต. /อปท เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจาก
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และเจ้าหน้าที่จากศูนย์อนามัยที่ ๑๒
โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ใน ๒ ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening) และ
- ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping)

โดยมีกรณีศึกษา ๔ กรณีคือ กรณีศึกษาการจัดการมูลฝอยกิจการโรงสีข้าว กิจการเลี้ยงไก่และกรณี
โรงไฟฟ้าชีวมวล ซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานจากส่วนกลางได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ข้อมูลเอกสาร และ
ตัวอย่างกรณีศึกษาในการจัดอบรม

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา วันที่ ๒๒ – ๒๓ เมษายน ๒๕๕๖

๑๑) การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนผู้เข้ารับการอบรม ๕๐ คนประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์

โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ใน ๒ ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening) และ
- ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping)

โดยมีกรณีศึกษา ๑กรณีคือ กรณีโรงไฟฟ้าชีวมวล ซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานจากส่วนกลางได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ข้อมูลเอกสาร และตัวอย่างกรณีศึกษาในการจัดอบรม

ภาพการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

(๑) ในการอบรมให้ความรู้ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพควรใช้กรณีตัวอย่างกิจการที่หลากหลาย ประกอบการอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจน

(๒) อาจารย์ ดร. ชัชวาลย์ จันทรวิจิตร อาจารย์จากภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร ให้ข้อเสนอแนะว่า ตารางการถ่วงน้ำหนักในการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตารางกำหนดขอบเขตการศึกษา และตารางขั้นตอนการกำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพนั้นอาจจะตีกรอบความคิดของผู้เข้าร่วมอบรมมากเกินไป อีกทั้งทำให้ได้รายละเอียดไม่ครบถ้วน เช่น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการศึกษาในเรื่องการรับสัมผัสที่แตกต่างกัน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้ อาจปรับรูปแบบไปใช้แผนที่ความคิด (Mind Mapping) ซึ่งจะทำให้สามารถถ่ายทอดความคิดในแต่ละประเด็นได้อย่างอิสระ

(๓) ในรูปแบบการอบรมอาจมีการจำลองเหตุการณ์การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นบนเวทีดังกล่าว ประกอบด้วย ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่โครงการ ผู้ประกอบกิจการ นายกเทศบาล ตัวแทนจากสำนักปศุสัตว์ประจำอำเภอ ฯลฯ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการจำลองเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้เห็นบรรยากาศในเวทีแสดงความคิดเห็น ที่อาจมีสถานการณ์กระทบกระทั่งกันของผู้เข้าร่วมฯ และการแสดงบทบาทในการยุติข้อพิพาทของผู้ดำเนินรายการ(Moderator) ทำให้ผู้เข้าร่วมฯ สามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนได้

(๔) ในการจำลองเหตุการณ์ การจัดเวทีฯ ดังกล่าวมีข้อดีคือ ทำให้ผู้เข้าร่วมฯ เห็นองค์ประกอบของการจัดเวทีฯ และเข้าใจกระบวนการ จัดเวทีได้ดียิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามหากจะใช้รูปแบบการจำลองเหตุการณ์ ผู้จัดอบรมควรมีการเตรียมการให้ดี ทั้งการเลือกกรณีตัวอย่าง การเตรียมผู้ร่วมบทบาทสมมติ ตลอดจนการชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมอบรมทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจำลองเหตุการณ์ด้วย

(๕) ในพื้นที่ที่ยังไม่มีความชำนาญในการจัดเวทีฯ อาจจะเชิญผู้ที่มีความชำนาญมาช่วย ซึ่งการจัดเวทีฯ ควรมีการชี้แจงวัตถุประสงค์และให้ข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมเวที ผู้ดำเนินรายการต้องมีความสามารถในการลำดับความคิดล่วงหน้า สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมฯ และสถานการณ์บนเวทีฯ เพื่อให้สามารถดำเนินรายการไปได้อย่างราบรื่น และได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากที่สุด

(๖) ในการเลือกกรณีตัวอย่างที่ใช้ในการอบรมควรเป็นประเด็นปัญหาที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ที่เข้ารับการอบรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน และสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

(๗) เจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยในพื้นที่ควรมีบทบาทในการเป็นผู้ช่วยวิทยากรดำเนินการอบรมการอำนวยความสะดวกในการจัดอบรม

๒.๒ สรุปผลการดำเนินงานการประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพสำหรับกิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

๑) ศูนย์อนามัยที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

โครงการศึกษารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรณีกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (การสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้แล้วหรือเหลือใช้) ในเขตเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

- ผลการดำเนินงาน ได้รูปแบบการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กระบวนการ/ขั้นตอน
การดำเนินงาน รวมถึงมาตรการป้องกัน แก้ไข ในกิจการค้าของเก่าทั้ง ๓ ประเภท ที่คาดว่าจะสามารถนำไป
ต่อยอด จุดประกายในการศึกษาของหน่วยงานอื่นๆต่อไป

๒) ศูนย์อนามัยที่ ๒ สระบุรี

การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ใน ๔ พื้นที่

(๑) กรณีข้อกำหนดท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

(๒) กรณีการจัดการปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม จังหวัดลพบุรี

(๓) กรณีเหตุรำคาญจากโรงสีข้าว จังหวัดสิงห์บุรี

(๔) กรณีการจัดทำแผนที่ชุมชน จังหวัดนครนายก

- ผลการดำเนินงาน จัดประชุมชี้แจงเครือข่าย ขอบเขต วิธีการศึกษา แผนการดำเนินงานแล้ว ๑ พื้นที่
(ตำบลละว้า อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก) อีก ๓ พื้นที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานเก็บข้อมูลเบื้องต้น

๓) ศูนย์อนามัยที่ ๓ ชลบุรี

โครงการพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ในระดับท้องถิ่นสำหรับกิจการผลิต
กระดาษ ตำบลท่าตูม จังหวัดปราจีนบุรี

- ผลการดำเนินงาน นำข้อเสนอแนะที่ได้เสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูมไปเป็นแนวทางใน
การกำกับติดตามการต่อไปอนุญาตประกอบกิจการ

๔) ศูนย์อนามัยที่ ๔ ราชบุรี

โครงการพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก

- ผลการดำเนินงาน ได้รูปแบบและขั้นตอนการดำเนินงานเกิดขึ้น และได้ผลการดำเนินงานที่ทำให้
หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แสดงบทบาทในการแก้ไขปัญหาและพร้อมที่จะพัฒนาน้ำตกไพรโยคน้อยที่เป็น
ของส่วนรวม ดังนั้นสามารถนำรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกนี้ ไป
ประยุกต์ใช้กับการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกที่อื่น ๆ
ที่มีบริบทการบริหารงานใกล้เคียงกัน

๕) ศูนย์อนามัยที่ ๕ นครราชสีมา

การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ในการจัดการมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

- ผลการดำเนินงาน ได้มาตรการในการแก้ไขปัญหา ลดผลกระทบจากการจัดการมูลฝอยของเทศบาล และกำหนดเป็นแผนงานและโครงการในอนาคตด้วยชุมชนเอง

๖) ศูนย์อนามัยที่ ๖ ขอนแก่น

การประยุกต์ใช้ HIA กรณี : เหตุรำคาญจากกิจการรับซื้อและสะสมยางพารา(ยางก้อน) จังหวัดเลย

- ผลการดำเนินงาน ร่างข้อกำหนดท้องถิ่น เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กรณีการรับซื้อ/สะสมยางพารา (ยางก้อน)

๗) ศูนย์อนามัยที่ ๗ อุบลราชธานี

รูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA) กรณี โรงไฟฟ้าพลังทางเลือก (จังหวัดสกลนครและมุกดาหาร)

- ผลการดำเนินงาน เก็บข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว แนวทางการดำเนินการต่อไป คือ แจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ มีการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจากมลพิษที่เกิดขึ้นจัดทำระบบเฝ้าระวังสุขภาพประชาชน ประสานอุตสาหกรรมจังหวัด ให้ทราบเรื่องการตรวจสอบการตั้งโรงงานและการขอใบอนุญาตประกอบกิจการ

๘) ศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพกรณีกิจการโรงโม่เหมืองหิน

- ผลการดำเนินงาน นำข้อเสนอที่ได้จากกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพเข้าสภาเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ต่อไป

๑๐) ศูนย์อนามัยที่ ๑๐ เชียงใหม่

การศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และ การปรับตัวขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ ชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย สะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว แห่งที่ ๔ (เชียงของ – ห้วยทราย)

- ผลการดำเนินงาน ผลักดันให้ท้องถิ่นบรรจุข้อห่วงกังวลผลกระทบต่อสุขภาพเข้าสู่แผน นโยบายและส่งเสริมให้มีการใช้ HIA ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา

๑๑) ศูนย์อนามัยที่ ๑๑ นครศรีธรรมราช

การพัฒนาศักยภาพบุคลากร/ภาคีเครือข่าย ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

- ผลการดำเนินงาน ดำเนินการจัดประชุม ฝึกอบรมเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความรู้ความเข้าใจการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น

๑๒) ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

โครงการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กรณี การประกอบกิจการสระว่ายน้ำ

- ผลการดำเนินงาน เทศบาลตำบลรูสมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี กำลังดำเนินการยกร่าง ว่าด้วยการประกอบกิจการสระว่ายน้ำ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อนำไปออกข้อบัญญัติในหน่วยงาน

- จัดทำแนวทางการพัฒนาสุขลักษณะสุขภาพิบาลสระว่ายน้ำ ตามข้อกำหนดของคณะกรรมการสาธารณสุขฉบับที่ ๑/๒๕๕๐ เรื่อง การควบคุมกิจการประกอบกิจการสระว่ายน้ำหรือกิจการอื่นทำนองเดียวกัน

- ปลัดต้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการออกข้อบัญญัติกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพกรณี การดำเนินการกิจการสระว่ายน้ำตาม มาตรา ๓๑ พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ โดยขยายพื้นที่ครอบคลุมในพื้นที่รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ได้แก่ ตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

๒.๓ การจัดเวทีประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

๒.๓.๑ การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๒๑-๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมทีเค พาเลซ กรุงเทพมหานคร

สาระสำคัญจากการประชุม

๑) การพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ โดย น.ส.สิริวรรณ จันทนจุลกะ ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกรอบแนวคิดการดำเนินงานรูปแบบการใช้ HIA และการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ในการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และการประสานแผนในการให้การสนับสนุนการดำเนินงาน /การรายงานผลและการประเมินความสำเร็จ

หลังจากประชุมร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๖ ได้หารือเรื่องงานของสายอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย ทิศทางยังคงภารกิจดำเนินการภายใต้พรบ.การสาธารณสุข ซึ่งบทบาทของกระทรวงสาธารณสุขที่สำคัญ ๔ ด้าน คือ

(๑) National Health Authority (๑๑ ข้อ)

(๒) Regulator

(๓) Purchaser

(๔) Provider

๒) บทบาทของกรมอนามัยที่สำคัญอยู่ในลักษณะ ดังนี้

- การประเมิน การรับรอง เพื่อให้เข้าสู่ระบบกฎหมาย (Provider)

- การเชื่อมต่อกับพื้นที่ (Regulator) เช่น คณะกรรมการระดับพื้นที่

สำหรับการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ จะเน้นการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชน ขณะนี้ทางกรมอนามัยได้พัฒนาระบบและกลไก HIA ภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจ HIA และทำให้เกิดความสมดุลกันในสังคม ที่ผ่านมาจากกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพได้พัฒนาคู่มือ แนวทาง ชุดความรู้ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้แก่พื้นที่ ได้แก่ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการเหมืองแร่ เป็นต้น และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้แก่หน่วยงานท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด แม้เป็นโครงการที่ไม่ต้องทำ HIA แต่ได้ส่งเสริมให้คำนึงในประเด็นสุขภาพมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาแบบ HIA ที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริงในพื้นที่

ส่วนการดำเนินงานการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมกับการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพ ที่ผ่านมาระหว่างเราได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมที่นำมาใช้ในการเฝ้าระวังฯ แต่ก็ยังขาดข้อมูลที่จะใช้บังคับสถานการณ์เพื่อใช้ในการมองอย่างรอบด้าน และให้ทันต่อการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ การพัฒนากลไกการเชื่อมโยงเพื่อเฝ้าระวังฯ ซึ่งหลักการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่ควรบูรณาการมาประยุกต์ใช้มีดังนี้

(๑) DPSEEA Model : เพื่อรู้สถานการณ์ ช่วยให้เข้าใจสถานะอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น

(๒) Environmental Health Pathways : เพื่ออธิบายลักษณะเหตุการณ์ และหาทางป้องกัน

(๓) Environmental Health Surveillance : เพื่อติดตามการปฏิบัติงาน การสื่อสาร การเตือนภัย และนำไปสู่การแก้ไขปัญหา

๓) การพัฒนาระบบกลไกการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ปี ๒๕๕๖ โดย นางสุกานดา พัดพาดิ

ในการสนับสนุนวิธีการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ศูนย์อนามัยเขตและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้แก่

- คู่มือการดำเนินงาน โครงการพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในระดับท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ เพื่อพัฒนารูปแบบ HIA ในระดับท้องถิ่น

- คู่มือหลักสูตรอบรมการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้บุคลากรในระดับท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจ HIA และนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานของท้องถิ่น

๔) การประสานแผนในการสนับสนุนการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในระดับท้องถิ่น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ได้มีการดำเนินงานดังนี้

(๑) กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (หมวด ๗) ตาม พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ได้แก่

- ศูนย์อนามัยที่ ๑ กิจกรรมค้าของเก่า
- ศูนย์อนามัยที่ ๒ กิจกรรมโรงสีข้าว
- ศูนย์อนามัยที่ ๓ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ยังไม่ระบุ)
- ศูนย์อนามัยที่ ๕ การจัดการขยะชุมชน
- ศูนย์อนามัยที่ ๖ กิจกรรมสะสมยางพารา
- ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ กิจกรรมสระว่ายน้ำ

(๒) กิจกรรมที่ไม่ได้อยู่ในพรบ.การสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ได้แก่

- ศูนย์อนามัยที่ ๘ และ สสจ.พิจิตร โรงไฟฟ้าชีวมวลฯ

(๓) การจัดทำนโยบาย/ แผนพัฒนาท้องถิ่น/ ข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่

- ศูนย์อนามัยที่ ๒ การจัดทำแผนท้องถิ่น
- ศูนย์อนามัยที่ ๔ แหล่งท่องเที่ยววน้ำตกไทรโยกน้อย
- ศูนย์อนามัยที่ ๗ แหล่งท่องเที่ยวสามพันโบก (ต่อ)
- ศูนย์อนามัยที่ ๙ แหล่งท่องเที่ยวภูทับเบิก (ต่อ)
- ศูนย์อนามัยที่ ๑๐ เขตเศรษฐกิจการค้าไทย - ลาว
- ศูนย์อนามัยที่ ๑๑ บูรณาการงานอปท.คุณภาพ

(๔) การอบรมพัฒนาศักยภาพ HIA ได้แก่

ศูนย์อนามัยที่ ๑ , ๒ , ๓ , ๖ , ๗ , ๘ , ๙ , ๑๑ และ ๑๒

๕) การบริหารหรือระบบกลไก HIA ในระดับส่วนกลาง ระดับศูนย์อนามัย ระดับพื้นที่ และข้อเสนอแนะ

(๑) เพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบาย นโยบายของรัฐบาล เช่น การพัฒนาเขตเศรษฐกิจโลจิสติกส์ การพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของแหล่งท่องเที่ยว

(๒) การพัฒนาองค์ความรู้ ชุดข้อมูล แนวทาง เพื่อให้ท้องถิ่นดำเนินการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เนื่องจากสภาพแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

(๓) ฐานข้อมูลพื้นที่ความเสี่ยงต่อสุขภาพ การตรวจสอบตามข้อร้องเรียน กรณีที่เกิดขึ้น เช่น ตู้คอนเทนเนอร์ที่แหลมฉับ จ.ชลบุรี โรงเฝ้ามือสอง จ.สระแก้ว เมืองทองคำ จ.เลย ซึ่งขณะนี้การทำ HIA ตามพรบ.การสาธารณสุข โดยการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ในเรื่องกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่ก็มีกรณีกิจกรรมที่ไม่เข้าข่ายกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นปัญหาพื้นที่ รวมถึงโครงการพัฒนาต่างๆ ที่อยู่ในเงื่อนไขของ EIA/EHIA ซึ่งสิ่งที่เชื่อมโยงกันได้คือฐานข้อมูลสุขภาพ และเพื่อให้ศูนย์อนามัยและส่วนกลางมีฐานข้อมูลเดียวกัน

(๔) เครือข่ายในการทำงานร่วมกัน ได้แก่ อบท.เพื่อการติดตามตรวจสอบโครงการ ภาคประชาชน (ปัจจุบันมีการเรียกร้องสิทธิเพิ่มขึ้น) ในการสื่อสารความเสี่ยง การพัฒนาศักยภาพผ่านการอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา

(๕) การมุ่งเป้าไปที่ท้องถิ่นเพื่อเสริมการใช้อำนาจตามพรบ.การสาธารณสุข หรือข้อตกลงร่วมกันในชุมชน การพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะ

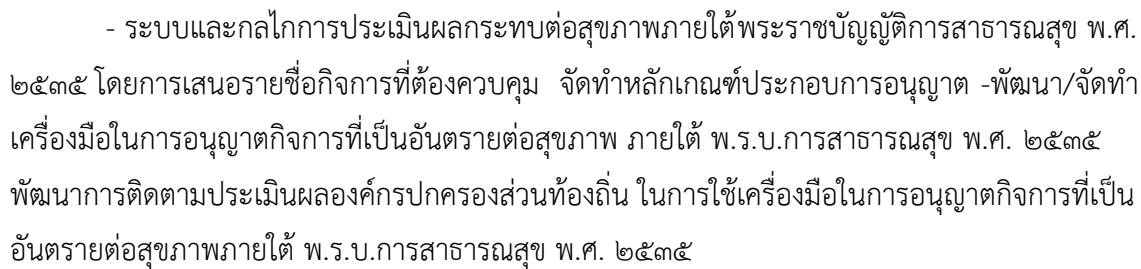
(๖) การพัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบ หลังจากเกิดกลไก HIA แล้ว

(๗) การพัฒนาภาคีเครือข่ายด้าน HIA โดยเฉพาะท้องถิ่น เสนอให้สนับสนุนทางวิชาการด้านสุขภาพ โดยใช้กระบวนการ HIA ให้แก่นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่ดำเนินการอยู่แล้ว

(๘) การดำเนินงานในปัจจุบันควรให้ความสำคัญกับงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เนื่องจากไปมีส่วนในประเด็น urban of disease เช่น การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย เป็นต้น

ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนากระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๒๑-๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมทีเค พาเลส กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินงาน

- ศึกษาทบทวน ผลงานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่ดำเนินการ
- ประสานการดำเนินงานกับพื้นที่เป้าหมายและประชุมชี้แจงผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบงาน

กฎหมายสาธารณสุข/ผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนได้เสีย

- ประสานงานเทศบาล อบต.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด และอำเภอ เพื่อ
ศึกษารวบรวมข้อมูลของท้องถิ่น

- อบรมเชิงปฏิบัติการ การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ แก่ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จัดกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ๕
ขั้นตอน
- สรุปผลการศึกษา จัดทำรูปเล่ม และเผยแพร่

ผลการดำเนินงาน

- ศึกษาข้อมูลความต้องการของท้องถิ่น (เน้นข้อกำหนดเป็นหลัก)
- มีแผนการดำเนินงาน และกรอบการดำเนินงานศึกษารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อ
สุขภาพกรณีกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (การสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ซารุด ใช้แล้วหรือเหลือใช้)
- มีข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ ข้อมูลสถานสุขภาพ ข้อมูลสถานประกอบการ ปัจจัยกำหนดสุขภาพ
สังคม สุขภาพ ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ กระบวนการดำเนินงานได้ประชากรกลุ่มเสี่ยงที่คาดว่าจะ
จะได้รับผลกระทบข้อห่วงกังวลผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการแนวทาง วิธีการ และข้อตกลงในการใช้
เครื่องมือในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสุขภาพ
- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการใช้แบบสอบถาม และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้
ในการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
- เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตามประเด็นที่ตกลง
- ได้ข้อเสนอแนะผลการศึกษา และมาตรการป้องกัน แก้ไข และ มาตรการติดตาม
ประเมินผล

- การติดตามประเมินผล (Monitoring and Evaluation) เป็นหน้าที่ของเทศบาลเชียงราก
น้อยร่วมกับประชาชนในพื้นที่ตำบลเชียงรากน้อย

- ได้รูปแบบการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กระบวนการ/ขั้นตอนการ
ดำเนินงาน รวมถึงมาตรการป้องกัน แก้ไข ในกิจการค้าของเก่าทั้ง ๓ ประเภท ที่คาดว่าจะสามารถนำไปต่อ
ยอด จุดประกายในการศึกษาของหน่วยงานอื่นๆต่อไป

แนวทางการดำเนินงานต่อไป

พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการติดตามและประเมินผลของตำบลเชียงรากน้อย โดยเฉพาะ อส
ม. และแกนนำประชาชน ในพื้นที่ตำบลเชียงรากน้อย เพื่อให้มีความรู้ และพร้อมในการดำเนินงานอนามัย
สิ่งแวดล้อม มีแผนการจัดอบรมให้ความรู้ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยวิทยากรจากกรมควบคุมมลพิษ ใน
ปีงบประมาณต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จ

- การได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี
- เป็นประเด็นที่สอดคล้องกับความต้องการของเทศบาลในการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อ
สุขภาพของเทศบาล ในกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ค้าของเก่า)

ปัญหาอุปสรรค

- ในช่วงแรกของการดำเนินงานเทศบาลตำบลเชียงรากน้อยมีการกิจเร่งด่วนในงานยาเสพติด ทำให้กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมประชุมบางส่วน ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ซึ่งมีผลกระทบถึงในช่วงเวลาเก็บแบบสอบถาม

แนวทางการแก้ไขปัญหา

- ศูนย์ฯ ประสานและทำการปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานของเทศบาลเป็นระยะเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

- ผลการศึกษาในกิจการค้าของเก่าทั้ง ๓ ประเภท ที่คาดว่าจะสามารถนำไปต่อยอด และจุดประกายในการศึกษาของหน่วยงานอื่นๆต่อไป

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

- ในการร่างข้อกำหนดในท้องถิ่นควรกำหนดหลักเกณฑ์แยกแต่ละประเภทกิจการให้ชัดเจน เพื่อง่ายในการตีความทางกฎหมาย

- การมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาและการควบคุม ติดตามตรวจสอบ กิจการในพื้นที่ ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน

- สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนมาตรการในการติดตามตรวจสอบ (checklist) จากหน่วยงานของรัฐ แล้วนำมาตราการที่ได้ไปใช้ในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามความเหมาะสม

- นำผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปแก้ไข เพิ่มเติมเทศบัญญัติเดิมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๓.๒) การดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพโครงการพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ในระดับท้องถิ่นสำหรับกิจการผลิตกระดาษ ตำบลท่าตูม จังหวัดปราจีนบุรี โดย ศูนย์อนามัยที่ ๓ ชลบุรี

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการนำกระบวนการการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA) ไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้กระบวนการการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA)ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำหรับกิจการผลิตกระดาษ

วิธีดำเนินงาน

- พัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบมีส่วนร่วม

- ส่งมอบข้อมูลและข้อเสนอแนะต่อประชาชนในชุมชนและรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อประกาศเป็นนโยบายสาธารณะและข้อเสนอต่อบริษัท

ผลการดำเนินงาน

- ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและภาคีเครือข่ายเรื่องการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๓๐ คน โดยได้รับการสนับสนุนวิทยากรจากกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
- การประชุมคณะทำงานประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (ไตรภาคี) จำนวน ๓๐ คน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการไตรภาคี เพื่อแก้ปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพจากการประกอบกิจการผลิตกระดาษ
- นำข้อเสนอแนะที่ได้เสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูมไปเป็นแนวทางในการกำกับติดตามการต่อไปอนุญาตประกอบกิจการ

แนวทางการดำเนินงานต่อไป

- นำข้อเสนอแนะที่ได้เสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูมไปเป็นแนวทางในการกำกับติดตามการต่อไปอนุญาตประกอบกิจการ
- ขับเคลื่อนคณะกรรมการไตรภาคีให้มีความเข้มแข็ง

ปัจจัยความสำเร็จ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุน
- ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนข้อมูลให้กับประชาชน ตามบทบาทหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรค

- การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแสดงความคิดเห็นในช่วงระยะแรก ๆ
- ผู้รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของ อบต.ไม่เพียงพอและยังขาดยังขาดประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

- พัฒนาระบบเฝ้าระวังติดตามผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จัดให้มีการพัฒนาด้านบุคลากรสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนให้มีความรู้ เข้าใจและร่วมติดตาม เฝ้าระวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

- ใช้ข้อมูลด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมเดิมที่มีในชุมชนมาจัดทำ Mapping ให้ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นถึงผลกระทบและปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างชัดเจน เป็นการสะท้อนปัญหาในภาพรวมที่เกิดขึ้นในพื้นที่
- การดำเนินงานแบบไตรภาคีช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

๓.๓) การกำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพโครงการพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบ
ต่อสุขภาพ (HIA) ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกไทรโยคน้อย จังหวัดกาญจนบุรี ปีงบประมาณ ๒๕๕๖
โดย ศูนย์อนามัยที่ ๔ ราชบุรี

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในแหล่งท่องเที่ยวประเภท
น้ำตก

วิธีดำเนินงาน

- วิธีการดำเนินการในการศึกษานี้ ใช้ขั้นตอนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพขององค์การ
อนามัยโลก ๕ ขั้นตอน

ผลการดำเนินงาน

- จากการทบทวนวรรณกรรมในเบื้องต้น จึงนำมาสู่การให้ข้อมูลเบื้องต้นกับผู้บริหารของ
เทศบาลน้ำตกไทรโยคน้อย เจ้าหน้าที่วนอุทยาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ได้รับทราบและเข้าใจในเบื้องต้น
ของการดำเนินงานประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ก่อนที่จะดำเนินการสัมภาษณ์และทำการสนทนากลุ่มย่อยใน
ขั้นตอนต่อไป จากผลการดำเนินงานในขั้นตอนการคัดกรอง (Screening) ได้นำมาเป็นข้อมูลประกอบการ
บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายและขั้นตอนกระบวนการ HIA และกำหนดขอบเขตการศึกษาร่วมกัน
ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป หลังจากที่ได้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด อันประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบลน้ำตกไทรโย
คน้อย เจ้าหน้าที่ของวนอุทยาน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ผอ.รพสต.บ้านท่าเสา
อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้ประกอบการร้านค้า/ร้านอาหาร ได้ร่วมกันกำหนดขอบเขตการศึกษาเพื่อทำการ
ประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ จึงเข้าสู่ขั้นตอนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพต่อไป จากข้อมูลที่ได้จากตั้งแต่
ขั้นตอนการคัดกรอง (Screening) การกำหนดขอบเขตการศึกษา (Scoping) และขั้นตอนการประเมินผล
กระทบต่อสุขภาพ (Appraisal) จึงนำมาสู่ขั้นตอนการจัดทำรายงานและข้อเสนอแนะ (Reporting and
Recommendation) โดยมีการอบรมเรื่องการศึกษาภิบาลอาหารกับ พรบ.สาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และการ
นำเสนอผลการศึกษาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อ
สุขภาพร่วมกัน
- ได้รูปแบบและขั้นตอนการดำเนินงานเกิดขึ้น และได้ผลการดำเนินงานที่ทำให้หน่วยงาน
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แสดงบทบาทในการแก้ไขปัญหาและพร้อมที่จะพัฒนาน้ำตกไทรโยคน้อยที่เป็นของ
ส่วนรวม ดังนั้นสามารถนำรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกนี้ ไป
ประยุกต์ใช้กับการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกที่อื่น ๆ
ที่มีบริบทการบริหารงานใกล้เคียงกัน

แนวทางการดำเนินงานต่อไป

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินงานและร่างแผนการดำเนินงานทั้ง
แผนการดำเนินงานระยะสั้น ระยะยาว พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อ
สุขภาพตามที่ได้จากการศึกษาประเมินผลกระทบต่อสุขภาพเพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาน้ำตกไทรโยคน้อยให้อยู่
ในสภาพที่พร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยวต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จ

- ความร่วมมือในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เทศบาลน้ำตกไทรโยคน้อย
อุทยานแห่งชาติไทรโยค อุทยานแห่งชาติเอราวัณ กรมทางรถไฟไทรโยค รพสต. และสสอ.)
- การเข้าติดต่อประสานงานที่ต่อเนื่องของศูนย์อนามัยที่ ๔ ราชบุรี

ปัญหาอุปสรรค

ช่วงแรกนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของน้ำตกไทรโยคน้อย โดยเฉพาะเทศบาลน้ำตกไทรโยคน้อย อุทยานแห่งชาติไทรโยค อุทยานแห่งชาติเอราวัณ ยังมีการทำงานแยกส่วน ขาดการประสานการทำงาน ทำให้การประสานงานในช่วงแรกเป็นไปด้วยความลำบาก

แนวทางการแก้ไขปัญหา

มีหน่วยงานที่เป็นตัวกลางในการประสานงาน ในที่นี้คือ ศูนย์อนามัยที่ ๔ ราชบุรี ที่ได้บอกประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันจากการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพแก่หน่วยงานต่าง ๆ และติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำให้ขั้นตอนการนำเสนอผลการศึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพร่วมกัน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แสดงบทบาทในการแก้ไขปัญหาและพร้อมที่จะพัฒนาน้ำตกไทรโยคน้อยที่เป็นของส่วนรวม

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ของศูนย์อนามัยที่ ๔ ราชบุรีจนได้รูปแบบและขั้นตอนการดำเนินงานเกิดขึ้น และได้ผลการดำเนินงานที่ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แสดงบทบาทในการแก้ไขปัญหาและพร้อมที่จะพัฒนาน้ำตกไทรโยคน้อยที่เป็นของส่วนรวม ดังนั้นสามารถนำรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกนี้ ไปประยุกต์ใช้กับการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกที่อื่น ๆ ที่มีบริบทการบริหารงานใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

เสนอให้เรื่องห้องน้ำนั้นมีการเก็บค่าบริการและให้จ้างหน่วยงานเอกชนเป็นคนรับผิดชอบ

๓. ๔) สรุปประเด็นการประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา โดย ศูนย์อนามัยที่ ๕ นครราชสีมา

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชุมพวงเกี่ยวกับการจัดการขยะเพื่อประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในการผลักดันให้เกิดข้อเสนอแนะ หรือข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือโครงการเกี่ยวกับการจัดการ มูลฝอยชุมชน

วิธีดำเนินงาน

- ลงพื้นที่จริง และใช้ แบบสัมภาษณ์ในการศึกษา เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และแบบ รง ๕๐๔ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ๓ กลุ่ม ดังนี้ ๑. ชุมชนที่อยู่ในเขตเทศบาลชุมพวง ๒. ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้สถานที่ฝังกลบ ๓. พนักงานเก็บขนมูลฝอยของเทศบาลตำบลชุมพวง

ผลการดำเนินงาน

จากการทำแบบสัมภาษณ์ทำให้ทราบข้อมูลผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้สถานที่ฝังกลบมูลฝอยของเทศบาลตำบลชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา การมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงานเก็บขนมูลฝอยของเทศบาลตำบลชุมพวง

แนวทางการดำเนินงานต่อไป

เสนอข้อมูลให้กับพื้นที่ตำบลชุมพวง เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖

ปัจจัยความสำเร็จ

ความร่วมมือของการดำเนินงานจากองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพวง สสจ. สสอ. องค์การบริหารส่วนตำบลโนนรัง

ปัญหาอุปสรรค

พื้นที่ในการทิ้งขยะไม่เพียงพอในการจัดการ

ข้อเสนอแนะ

- ฝังกลบพื้นที่ที่นำขยะมาทิ้ง / ฝังกลบให้ได้มาตรฐาน
- อยากให้มีการดูแลจัดการขยะให้ดีกว่านี้
- สร้างเตาเผาขยะให้ถูกต้อง และได้มาตรฐาน
- มีการควบคุมมลพิษที่เกิดขึ้น
- ย้ายที่ฝังกลบขยะ ให้นำขยะไปทิ้งที่อื่น ที่ห่างไกลจากชุมชน

๓.๕) การดำเนินการบูรณาการการใช้การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรณี : เหตุรำคาญจากกิจการรับซื้อและสะสมยางพารา(ยางก้อน) จังหวัดเลย โดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย และ ศูนย์อนามัยที่ ๖

วัตถุประสงค์

การประยุกต์ใช้ HIA กรณี : เหตุรำคาญจากกิจการรับซื้อและสะสมยางพารา(ยางก้อน) จังหวัดเลย

วิธีดำเนินงาน

- ศึกษาข้อมูลในพื้นที่ ตำบลน้ำสวย หาข้อมูลเบื้องต้น และสร้างเทคโนโลยีในการเรียนรู้ โดยการหาผู้ประกอบการ โดยทำโรงเรือนปิดในการเก็บยาง มีการทำร่องให้น้ำเสียไหลลงสู่ถังเกรอะ และทำลานจอดรถลาดเอียงโดยให้ผู้ที่มาขายยางล้างรถเพื่อให้น้ำไหลสู่บ่อเกรอะ เพื่อลดกลิ่น มีการจัดประชุม stake holder มีการเชิญผู้ประกอบการและผู้ร้องเรียน หน่วยงานภาครัฐ มาพูดคุยกัน และใช้เครื่องมือทาง HIA ใช้ตารางการศึกษาปัจจัยเสี่ยง HIA ข้อสรุปของข้อร้องเรียนคือมีกลิ่นเหม็น สัมภาษณ์ประชาชนใกล้เคียง

ผลการดำเนินงาน

- ได้ข้อสรุปของข้อร้องเรียนจากแบบสัมภาษณ์ คือการมีกลิ่นเหม็นของสถานประกอบการ สามารถนำข้อมูลที่ได้หาเทคโนโลยีในการกำจัดได้ถูกต้อง โดยใช้โรงเรือนแบบปิด เพื่อลดกลิ่นเหม็นและน้ำเสีย

ปัจจัยความสำเร็จ

- องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำสวยเป็นหน่วยสนับสนุน
- ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือ

แนวทางการแก้ไขปัญหา

- การแก้ปัญหาได้มีการสร้างส่วนร่วม โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำสวยเป็นหน่วยสนับสนุน การสร้างส่วนร่วมนั้น จะเชิญทั้งผู้ร้องเรียนและผู้ประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมจังหวัด

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

- ร่างข้อกำหนดท้องถิ่น เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กรณีการรับซื้อ/สะสม ยางพารา (ยางก้อน) อาจมีการให้เปลี่ยนชื่อเรียกยางพารา ในแต่ละประเภทที่เป็นภาวอย่างเป็นทางการที่ไม่ใช่ ยางก้อนเพราะในแต่ละพื้นที่ มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป ทำให้อาจมีการสับสนในชนิดของยางได้

- เทคโนโลยีในการจัดการของเสียเป็นเรื่องที่จำเป็น
- มีเทคโนโลยีในการกำจัดของกรมควบคุมมลพิษ
- มีหน่วยงานสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
- โรงเรือนที่ปิดมิดชิดอาจทำให้เกิดแก๊สและการระเบิดได้

๓.๖) การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพกรณี โรงไฟฟ้าพลังทางเลือก โดยศูนย์อนามัยที่ ๗ อุบลราชธานี

วิธีดำเนินงาน

- คัดเลือกประเด็นในการศึกษาจาก ๔ พื้นที่จาก ๒ จังหวัด ผลการคัดเลือกคือ โรงไฟฟ้า ทางเลือก
- ตรวจวัดคุณภาพฝุ่นละออง VOC จากสภาพภูมิอากาศและปิดการเดินเครื่องของโรงงาน ทำให้ ฝุ่นละอองไม่เกินมาตรฐาน ส่วนค่า VOC มีค่าเกินมาตรฐานทุกตัว
- ข้อมูลการเจ็บป่วยจากรายงาน ๕๐๔ ส่วนใหญ่เป็นระบบไหลเวียนเลือด
- เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพโดยเครื่องมือระบาดภาคประชาชน

ผลการดำเนินงาน

- ปริมาณฝุ่น PM₁₀ เกือบ ๑ ตัวอย่าง (๒๔ ชม.)
- ตรวจก๊าซพิษที่เกิดจากการเผาไหม้รถยนต์ ได้แก่ CO CO₂ ไฮโดรเจน ไฮยาไนต์ ไฮโดรเจนซัลไฟด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ NO , N₂O

แนวทางการดำเนินงานต่อไป

- แจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ
- เฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจากมลพิษที่เกิดขึ้น
- จัดทำระบบตรวจวัดทางอากาศประชาชน
- ประสาน อุตสาหกรรมจังหวัด ให้ทราบเรื่องการตรวจสอบการตั้งโรงงานและ
- การขอใบอนุญาตประกอบกิจการ

๓.๗) การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรณีกิจการโรงโม่เหมืองหิน โดยศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์

วิธีดำเนินงาน

- จัดเวทีการเรียนรู้ HIA แก่ภาคีเครือข่ายและแกนนำ ประชาชนในพื้นที่ (จังหวัดละ ๑ พื้นที่)
- ดำเนินเก็บข้อมูลในพื้นที่ จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น เก็บแบบสอบถาม/ระบบรายงาน เก็บ ตัวอย่าง ฝุ่น และเสียง ประชาพิจารณำเสนอร่างข้อเสนอแนะ
- ติดตามผลการดำเนินงาน
- สรุปผลการดำเนินโครงการ

ผลการดำเนินงาน

- มีการแก้ไขปัญหา ในการแก้ไขปัญหาการจราจร ให้ลดความเร็วของรถบรรทุก และมีป้ายเตือนเป็นระยะๆ และติดป้ายที่รถบรรทุกกว่ารถคันไหนเป็นของโรงโม่หรือบริษัทรับเหมา
- ปัญหาฝุ่นละออง แก้ไขโดยการคลุมผ้าและรดน้ำที่ล้อรถบรรทุก และก่อนการะเบิดหินให้โปรยน้ำหน้าดินก่อน
- เยียวยาบ้านที่ร้าวและเสียหาย
- เสนอให้จัดตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ทุกภาคส่วนทั้งรัฐ เอกชน และประชาชน

ปัจจัยความสำเร็จ

- ความเข้มแข็งของภาคประชาชนและผู้นำชุมชน
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญและเข้าร่วมกระบวนการ
- ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน
- การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย สสจ. ทสจ. อุตสาหกรรมจังหวัด เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรค

- ก ารควบคุมผู้ประกอบการร่วมที่บรรทุกหิน ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของชุมชน เช่นไม่ให้วิ่งเร็ว
- เรื่องของการติดตามตรวจสอบเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา

แนวทางการดำเนินการต่อไป

- เจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะนำข้อมูลการประชุมเข้าเสนอในสภา เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา
- การนัดคุยกับผู้ประกอบการเพื่อกำหนดรายละเอียดในการแก้ปัญหา โดยมีตัวแทนจากภาคประชาชนเข้าร่วมด้วย
- การติดตามการดำเนินงานของผู้ประกอบการตามข้อตกลง
- ให้ผู้ประกอบการนำผลจากการรายงาน EIA แจ้งให้ผู้นำชุมชนหรือคณะกรรมการทราบ

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการรับฟังข้อร้องเรียนของประชาชน
- ควรมีการติดตามการดำเนินงานโดยอปท.หรือคณะกรรมการเป็นระยะๆ
- เจ้าหน้าที่ที่จัดเวทีประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็น หรือเวทีชุมชน ควรมีทักษะในการพูดเพื่อลดข้อขัดแย้งและกระตุ้นให้มีการแสดงความคิดเห็น
- การเข้าร่วมเวทีที่มีทั้งภาคประชาชนและผู้ประกอบการ ต้องมีหน่วยงานกลางไกล่เกลี่ย
- หากเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ชุมชน ต้องทำความเข้าใจกับภาคประชาชน เตรียมความพร้อมของประชาชน
- ศักยภาพของการทำเวที ต้องแนวคิดในการออกแบบ อย่ายึดแนวทางการด้านวิทยาศาสตร์มากเกินไป ให้ดูตามวิถีของชุมชน ตัวแทนที่แท้จริงในการดำเนินงานร่วมกัน
- ความสมดุลของแนวทางในการจัดการปัญหา
- มีการจัดการเป็นระยะ เช่น ระยะเร่งด่วน ระยะยาว

- จัดทำแผนการจัดการเพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคม บรรลุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น
- แนวทางการแก้ไขความขัดแย้ง ไม่ได้มีรูปแบบตายตัว ต้องใช้ประสบการณ์และหลักการเข้าไปดำเนินการ ต้องมีทักษะและศิลปะในการจัดการ
- มาตรการในการติดตามตรวจสอบในรายงาน EIA มีอยู่แล้ว แต่ในทางปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรการ

๓.๘) โครงการพัฒนารูปแบบการศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดจากโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบมีส่วนร่วม โดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร และองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายน้ำ

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนารูปแบบการนำกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) มาประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง
- เพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถนำผลการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาผลกระทบสุขภาพที่เกิดจากกิจการ โรงไฟฟ้าชีวมวล

วิธีดำเนินงาน

- พัฒนาศักยภาพบุคลากรของ อบต.ท้ายน้ำโดยมีพื้นที่ร่วมเรียนรู้ โดยการแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและประชุมคณะทำงาน
- อบรมเพิ่มทักษะให้กับคณะทำงาน ที่เกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน”อัตรลักษณ์ชุมชน”
- จัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน”อัตรลักษณ์ชุมชน”
- อบรมเชิงปฏิบัติการการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
- ดำเนินการตามกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA) กรณี โรงไฟฟ้าชีวมวล ได้แก่ ขั้นตอนกลั่นกรองผลกระทบ (Public Screening) ขั้นตอนกำหนดขอบเขต(Public scoping) ขั้นตอนประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (Appraisal) รายงานสรุปผลและจัดทำข้อเสนอแนะ (Recommendation & Report
- ส่งมอบข้อมูลและข้อเสนอแนะต่อประชาชนในชุมชนและรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อประกาศเป็นนโยบายสาธารณะและข้อเสนอต่อบริษัท โรงไฟฟ้าชีวมวลที่กำลังจะก่อสร้าง

ผลการดำเนินงาน

- บุคลากรและภาคประชาชนที่เข้าร่วมเป็นคณะทำงานประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากกิจการโรงไฟฟ้าชีวมวล หลังจากเข้าร่วมการอบรมสามารถจัดทำข้อมูลที่เป็นข้อมูลพื้นฐานที่คาดว่าเป็นผลกระทบสุขภาพที่เกิดจากโรงไฟฟ้าชีวมวลและวิเคราะห์ข้อมูลที่จัดเก็บได้ เมื่อเข้ารับการอบรมหลักการประเมินผลกระทบสุขภาพเบื้องต้นผลการทดสอบความรู้ก่อน –หลังการอบรม มีความรู้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ ๘๑.๒๕

ปัจจัยความสำเร็จ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุน ทั้งงบประมาณและทีมคณะทำงาน และผู้บริหารมีนโยบายชัดเจนต่อการดำเนินงานตามกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

- ผู้ประกอบกิจการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เข้าร่วมกระบวนการทุกครั้ง และให้การสนับสนุนการศึกษาดูงาน ทำให้ภาคประชาชนมีความรู้และเข้าใจถึงกระบวนการผลิตมากขึ้น
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนข้อมูลให้กับประชาชน ตามบทบาทหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พลังงานจังหวัด สำนักงานกำกับกิจการพลังงาน เขต ฯ
- หน่วยงานภาควิชาการจากกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยนเรศวรและมูลนิธินโยบายสุขภาวะ(อ.ศุภกิจ นันทะวรการ)ให้การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการต่อภาคประชาชนที่เข้าใจง่าย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

- การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแสดงความคิดเห็นในช่วงระยะแรก ๆ มีน้อย เพราะยังไม่เห็นการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าชีวมวล (หลังจากได้ศึกษาดูงาน ทำให้มีส่วนร่วมมากขึ้น)
- ผู้รับผิดชอบโครงการของ อบต.และคณะทำงานยังขาดประสบการณ์ ด้านเรียนรู้วิชาการ และขั้นตอนการทำงาน

ข้อเสนอที่ได้จากการดำเนินงานตามโครงการ

- ต้องมีการพัฒนาระบบเฝ้าระวังติดตามผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนให้มีความรู้ เข้าใจและร่วมติดตาม เฝ้าระวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๙) การศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และการปรับตัวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๔ (เชียงของ – ห้วยทราย) โดยศูนย์อนามัยที่ ๑๐ เชียงใหม่

วัตถุประสงค์

- ผลกระทบต่อสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดเชียงราย
- แผน นโยบาย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ
- จัดทำข้อเสนอแนะในการจัดการปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการ

- ศึกษาสถานการณ์ (screening)
- ดำเนินการโดยประสานกับหน่วยงานในพื้นที่ และสร้างทีมวิจัย
- จัดทำ (scoping) โดยการจัดประชุมและสรุปประเด็นข้อวิตกกังวล / จัดทำขอบเขตการศึกษาดำเนินการ
- จัดทำ (Appraisal) โดยการเก็บข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและข้อมูลจากแผน พัฒนาของ อบท.
- จัดทำรายงานและข้อเสนอแนะ
- ติดตามและประเมินผล

ผลการดำเนินงาน

- ได้มีการตรวจคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของชุมชน และผลักดันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดแผนพัฒนา และมีการประกาศใช้เทศบัญญัติ รวมทั้งจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปรับปรุงภูมิทัศน์ในสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางดำเนินการต่อไป

- จัดเวทีประชาคมเพื่อคืนข้อมูลให้กับชุมชน และ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม

- ผลักดันให้ท้องถิ่นบรรจุข้อห่วงกังวลผลกระทบต่อสุขภาพเข้าสู่แผน นโยบายและส่งเสริมให้มีการใช้ HIA ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา

- สร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีการป้องกันและปรับตัวต่อผลกระทบต่อสุขภาพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

- ความร่วมมือทุกภาคส่วน การสร้างความเข้าใจกับชุมชน และทีมงานวิจัยพื้นที่

ปัญหาอุปสรรค

- ระยะเวลาการเก็บข้อมูล การปรับเปลี่ยนผู้บริหารของท้องถิ่น การจัดการเวลาของทีมงาน และการขอความร่วมมือข้อมูลการขนส่งสาธารณะ

แนวทางแก้ไขปัญหา

- เร่งกระบวนการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องแทนผู้บริหาร สร้างความเข้าใจกับทีมงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ และประสานด้านตรวจสินค้าระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

- ศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพหลังการเปิดใช้สะพาน การพัฒนาเส้นทางรถไฟ นิคมอุตสาหกรรม และท่าเรือ

๓.๑๐) โครงการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กรณี การประกอบกิจการสระว่ายน้ำ โดย ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพเกี่ยวกับการประกอบกิจการสระว่ายน้ำ และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้

- เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในระดับพื้นที่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพกรณีการประกอบกิจการสระว่ายน้ำได้

วิธีดำเนินการ

- จัดทำโครงการฯ
- สำรวจสถานการณ์คุณภาพสระว่ายน้ำและการจัดการ และเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อส่งวิเคราะห์
- จัดประชุมเครือข่ายสระว่ายน้ำครั้งที่ ๑

- สำรวจข้อมูลภาคประชาชนในเรื่องสระว่ายน้ำ
- จัดประชุมเครือข่ายสระว่ายน้ำครั้งที่ ๒
- จัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินงาน
- นิเทศติดตามการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

อปท.ที่มีสระว่ายน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๔ อปท.ดังนี้

- เทศบาลนครยะลา มีสระว่ายน้ำ ๒ แห่ง
- เทศบาลเมืองเบตง มีสระว่ายน้ำ ๔ แห่ง
 - เทศบาลเมืองปัตตานี มีสระว่ายน้ำ ๒ แห่ง
 - เทศบาลตำบลสุเมธมีแล มีสระว่ายน้ำ ๑ แห่ง

จัดประชุมเครือข่ายพัฒนาสระว่ายน้ำ และพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลสระว่ายน้ำ

- **ผลการสำรวจสถานการณ์และตรวจประเมินสระว่ายน้ำ ๙ แห่ง**

โดยการเก็บตัวอย่างน้ำสระว่ายน้ำและวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ มีการวิเคราะห์พารามิเตอร์ทั้งทางชีวภาพและทางเคมี รวม ๗ พารามิเตอร์ ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณภาพน้ำทางเคมีและชีวภาพผ่าน ๙ ตัวอย่าง และในการตรวจภาคสนามไม่พบค่าคลอรีนอิสระตกค้างในระหว่างการให้บริการ จำนวน ๕ แห่ง ซึ่งตามมาตรฐานแล้วต้องมีค่าคลอรีนอยู่ระหว่าง ๑-๓ ppm

- ผลการตรวจวิเคราะห์น้ำสระว่ายน้ำ ทั้งหมด ๘ แห่ง ผ่านเกณฑ์ทางเคมีและทางชีวภาพ ทั้ง ๘ แห่ง
- สุขลักษณะทางด้านกายภาพ ส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านในเรื่องโครงสร้างและอาคารประกอบพบว่า โครงสร้างชำรุด ไม่มีป้ายเตือนด้านความลึก

- ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ดูแลสระว่ายน้ำไม่มีความรู้และทักษะการช่วยชีวิตและการปฐมพยาบาล ไม่มีการส่งตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ตรวจวิเคราะห์คลอรีนและค่าความเป็นกรดเป็นด่างประจำวัน

- อาชีวอนามัยและความปลอดภัย พบว่า สถานที่เก็บสารเคมีสำหรับสระว่ายน้ำ ไม่มีป้ายเตือนและระบุว่าเป็น "สถานที่เก็บสารเคมีอันตราย" และการระบายอากาศไม่เพียงพอ

- การออกข้อบัญญัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้ง ๔ แห่ง มีการออกข้อบัญญัติกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแต่ไม่มีรายละเอียดข้อปฏิบัติของสถานประกอบการกิจการสระว่ายน้ำที่ชัดเจน

การร่างข้อบัญญัติว่าด้วยการประกอบกิจการสระว่ายน้ำ

เทศบาลตำบลสุเมธมีแล อ.เมือง จ.ปัตตานี กำลังดำเนินการยกร่าง ว่าด้วยการประกอบกิจการสระว่ายน้ำ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อนำไปออกข้อบัญญัติในหน่วยงาน

แนวทางการดำเนินงานต่อไป

- จัดทำแนวทางการพัฒนาสุขลักษณะสุขาภิบาลสระว่ายน้ำ ตามข้อกำหนดของคณะกรรมการสาธารณสุขฉบับที่ ๑/๒๕๕๐ เรื่อง การควบคุมกิจการประกอบกิจการสระว่ายน้ำหรือกิจการอื่นทำนองเดียวกัน

- ผลักดันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการออกข้อบัญญัติกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพกรณีการดำเนินการกิจการสระว่ายน้ำตาม มาตรา ๓๑ พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ โดยขยายพื้นที่ครอบคลุมในพื้นที่รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ได้แก่ ตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ปัจจัยความสำเร็จ

- เครือข่ายการดำเนินงาน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และผู้ประกอบการในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นความสำคัญตลอดจนให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในดำเนินงานเป็นอย่างดี

- กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพให้การสนับสนุน ทั้งในด้านงบประมาณ วิทยากร ตลอดจนสื่อการดำเนินงานเรื่องการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และการสนับสนุนจากศูนย์ห้องปฏิบัติการอนามัยในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำสระว่ายน้ำ และการสนับสนุนจากสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม สนับสนุนสื่อทางวิชาการด้านสุขาภิบาลสระว่ายน้ำ

ปัญหาอุปสรรค

- การสนับสนุนงบประมาณมีความล่าช้าทำให้ต้องเลื่อนแผนการดำเนินงานส่งผลให้การดำเนินงานมีความล่าช้าเช่นกัน

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงสระว่ายน้ำ เนื่องจากขาดงบประมาณในการพัฒนา

แนวทางการแก้ไขปัญหา

- การสนับสนุนงบประมาณควรมีความรวดเร็ว (ต้นปีงบประมาณ)

ข้อเสนอแนะ/เพิ่มเติม

- จะมีการประชุมอีกครั้งในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการรับทราบถึงร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น

- ขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในศูนย์เขต ๑๒

ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนารูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและการ
 เฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ครั้งที่ ๒
 ในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ - ๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรม อมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ